

„Danferen“

et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,

udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

„Danferen“ udkommer hver Onsdag og Fredag.

Pris pr. Aargang i de Forenede Stater \$1.50; til Udlandet \$2.00.

Bladet betales i Forud. Bestilling, Betaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Redaktør: Harald Jensen.

Entered at the Post Office at Blair, Nebr., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danferen“

bliver sendt til Subskribenter, indtil udtryktelig Oplysning modtages af Udbydere og at Gæld er betalt, i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne henvender sig til Født, der averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysninger om det averterede, bedes de altid omtale, at de faa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

„Glædeligt Nytaar i Jesu Navn“

onskes alle „Danferen“s Læsere.

Hvorfor?

Hvorfor strides og tales der saa lidt om 5-centis -Foreningen? Med Undtagelse af vort Samfund's Formand i sin Opfordring, tror jeg ikke, at jeg har set et eneste Ord om denne Sag, og dog er det ganske vist en af de mest praktiske Maader, som endnu har været fremme, idet den for det første vil blive en stor Hjælp til at bringe Midler ind til Missionskassen, og for det andet vil det være en god Maade at opbrage de unge og Børnene til at være med i Arbejdet og ofre til Herrens Sag.

Ja, vil mange sige, men det er saa lidt, hvad kan dette vel blive til, bare 5 Cents; nej, det stude være 10 Cents, eller maaste 25 Cents om Maanedeb, saa var det saa meget bedre, saadan har jeg hørt flere tale.

Men et lille Regnestykke vil maaste ikke stude til at forklare denne Sag med. Her i vor lille Menighed der der til at begynde med ikke megen Interesse for denne Sag, men Mr. A. Berberien af vor Menighed paatog sig saa at tale til de unge og Børnene derom, og tillige indlæse Penge. Han har nu naaet at faa 25 Medlemmer indskrevet i sin lille Bog. Vi har saa regnet det ud saaledes: 25 Medlemmer hver 5 Cents er \$1.25 om Maanedeb, og \$1.25 i Maanedeb for 12 Maanedeb udgør \$15.00. Sæt nu, at alle vort Samfund's Menigheder gør det samme, og vi er jo dog en af de mindste, saa vil det se ud omtrent saaledes: 150 Menigheder hver \$15.00 udgør en Sum af \$2,250.00.

Dg tænkt saa, denne Sum har vi uden virelig at appellere til den enkelte, simpelthen paa denne Maade at opbrage de unge til at tage Gerningen op, naar de ældre er gaet bort; og saa har vi Pengene i Tilgifs. Ikke saa daarlige en Maade at opbrage Børn paa endda.

Ganske vist er der Menigheder, hvor det maaste ikke er saa heldigt for Præst eller Menighed at optage denne Gerning som noget specielt, men overlad det saa til en eller anden troende Mand i Menigheden, og I skal saa at se, at det vil gaa ubemærket.

Paa Missionspladsen, og maaste ogsaa i mange Menigheder, hvor Menigheden har Læs nok i sine egne Udgifter, der kan det ofte være ganske vist at samle til Indre- og Væremisssion, især naar der er Tale om et større Bølsb. Men tal om Fjendensforeningens Formaal til de unge og Børnene, og vil saa at se, at de vil hjælpe os langt ud over Forventning.

Forleden Aften ved vor Juletræfest, blev jeg Vidne til, at Ikke-Menigheds-medlemmer kom og bad Mr. Berberien om at faa Lov til at være med i Fjendensforeningen.

Derfor nu alle Menigheder i vort Samfund vilde interessere sig for denne Sag og arbejde med den paa bedste Maade til næste Aarsmøde, saa vil det ganske sikkert hjælpe til, at der ved Regnskabsaarets Ende, vil finde et paa litle Overskud i Missionskassen. Dg Aarsmødet vil da meget bedre være i Stand til at tage Bestemmelser angaaende Missionsarbejdet.

Kærlig Hilsen og et glædeligt Nytaar til „Danferen“s Læsere. N. S. Nielsen, Des Moines, Ia.

Henrettelser.

Berømte Mænds Mening om Dødsstraffen.

Den amerikanske Præsidentmøder's Henrettelse har givet Anledning til, at der atter er blevet strebet en Del for og imod Dødsstraffen.

En lyst Forfatter, Alfred Herman Fried har allerede for flere Aar siden strebet til en Række Videnskabsmænd og Forfattere for at faa deres Mening at vide om denne Sag. Det er hans Agt at udgive Svarene i Bogform som et Stridskræft imod Dødsstraffen; men han har endnu ikke fundet nogen Forlægger og har derfor nu sendt et kort Uddrag til „Berliner Tageblatt“, som aftrykker det i sit Ugeblad „Tidsaanden“ („Der Zeitgeist“).

Fried minder først om, at da det nordtyske Rigsråd Rigsdag i 1870 forhandlede om en ny Straffelov, stemte ved første Behandling 118 imod Dødsstraffen og kun 81 for den. Men Bismarck erklærede kort og godt, at hvis ikke Dødsstraffen toges med, vilde han lade hele Forslaget falde. Frygten for at gaa glip af en Forbedring for hele Retsplejen bevirkede saa, at Rigsdagen med 6 (seks) Stemmers Flertal vedtog at bibeholde Dødsstraffen. Fried taler disse seks de egentlige medstyrelse i de 55 Henrettelser, som gennemsnitligt hvert Aar finder Sted i det tyske Rige.

Fried har faaet 50 Svar paa sine Forespørgsler. Kun i 5 af dem forsvares Henrettelsen. Den tyske Naturforsker Ernst Hæckel siger, at de „lige saa uundværlige for den moderne Kulturstat som for Oldtidens“. Den berømte italienske lærde Cesare Lombroso vil ikke godkende Dødsstraffen i al Almindelighed, men den er nødvendig over for sydlige Forbrydere, der ikke kan tvinges og ikke kan forbedres. Samfundet nødes af Selvforsvar til at dræbe dem.

Blandt de Videnskabsmænd, der er imod Dødsstraffen, nævnes først en berømt Læger, Professor Forel i Zürich. Denne Straf bør helt forlænges, fordi det i det hele taget er et falsk Begreb, at Straf er Sonebod: „Vor Willie er aldeles afhængig af vor Hjernes Tilstand. Derfor er det galti at lade et Menneske høre for, at han har en (for det meste arbej) fejlsfuld Hjerne eller er bragt til at fejle ved Omstændigheder, som hans Hjerne ikke har været stærk nok til at undgaa.“

Den afviede tyske Professor Ludvig Büchner holdt Dødsstraffen for en særegelig Rest af soundne Tidens Barbarisme, noget for vor fremtredende Tid aldeles ubærdigt. Der vil komme et Aarhundrede, da „man vil se tilbage paa Nutidens Mordprocesser med de samme eller lignende Følelser, som vi nu nærer, naar vi tænker paa Midalderens Bloddomme“. Professor Cornier siger, at en Stat, der afsætter Bøddler til at bære værgeløse Livet, ikke har Ret til at forbyde sine Indbyggere at slaa ihjel. Overhovedets Benaadningsret viser, at Dommeren har Trang til at vælte det sidste Ansvar for en Dødsdom fra sig.

Blandt Svarene fra Politikere findes eet fra den afviede tyske Socialistiserer Liebmacht. Det er, skriver han, „en Stændsel for vor Tid, at dette Spørgsmaal endnu kan stilles i en Kulturstat ved Slutningen af det nittende Hundrebaar.“ En anden fremtrædende tysk Socialist, Redaktør af „Vorwärts“ Ewald Bernstein udtaler, at den offentlige Retsbevidsthed knytter sig ved at se Mennesker dræbte af Retsens Vej, naar dog Retsen ikke formaar at give nogen Livet tilbage.

Den betendte russiske Læger i Samfundsvidenstabs J. Novitoff taler Dødsstraffen „den største Meningsløshed, man kan tænke sig.“ Den er et Mord, som Samfundet over, skønt det saa haardt fordommer, naar den enkelte gør det: „Forbryderen kan være et raat, et brutalt Menneske, en halv sindssvag, kort sagt tilhøre Menneskehedens Børne. Dommerne tilhører Samfundets Blomst, er de høvedlige og ærværdige Mænd. Naar de over samme Handling som de dybt sunnede Mennesker, er det tusind Gange mere forfæstelig.“ Det er bevist, hævder Novitoff, at jo strengere og mere raa Straffene er, des flere Forbrydere sker der.

Henry Dunant, der har grundlagt Genforeningskomiteen, som i 1864 afsluttede for at mildne Krigen's Døder, gaar de forskellige Henrettelsesmaader igennem og kommer til det Resultat, at den elektriske Henrettelse i de Forenede Stater er den grusomste. Den virker ikke altid ved første Slag, saa den dødsdømte maa lide Døden eller fire Gange.

Den tyske Oberstløjtnant Egib, i sin Tid meget omtalt som Opfinder af en ny Religion, skriver: „Nutidens bandede Menneske forlaster, ligesom

Jesus gjorde for to Tusind Aar siden, at Straf af Havn, som Gengældelse eller Sonebod.“ Dr. F. B. Forster i Zürich hævder, at alene det, at Samfundet taaler en sliq grusom Indretning, nødvendigt maa medføre, at Tilintetgørelsen af et Menneskeliv ikke faar i Folkets Bevidsthed i det saa afstraffende Uds, som den burde. Dr. Wade i Weimar taler Dødsstraffen den værste Forbrydelse imod Religionen. Den kristne Kirke, „der er opnaaet efter en henrettet“, forhaaner ved hjer Dødsdom den Læger, som fra Verget raabte: „Dømmer ikke!“

Blandt de Forfattere, Fried har spurgt, er Bjørnstjerne Bjørnson. Han svarer kort: „Saa længe Krigen behaar og Præsterne velsigner den, kan det andet ikke nytte noget. Jeg giver intet Svar.“ Digteren Karl Henckell i Zürich svarede med et Vers (Oversættelse):

Morder, stakkels syge Træl af forhyret Tante, Bøddler sidder højt til Doms for, hvad du har fejlet: øvet i Verskertergang, ført af føle Drifter. Striger endnu: „Blod for Blod!“ al vor Kærlighed?

En dansk Bispe herover!

Under denne Overskrift skriver Pastor M. F. Blichfeld i „Kirkelig Samler“ for 20. Dec. 1901 følgende:

Da vi i „A. S.“ No. 33 læste den danske Præst's Veltalende til Bispevalget, gik vist den samme Tante gennem os alle: det er selvfølgelig i sig selv et stort Bispot, — det vilde være altfor glædeligt til at være vireligt. Vi Danske har jo Privilegium paa at være sene i Vendingen, og det præger ogsaa vort Kirkeliv; to Gange har en høvst Bispot været her; hvoornaar kommer den første danske Bispot? Han kommer sikkert ikke, saalænge vi sidder stille og sender fremme Dnster efter ham. Hvorfor saa ikke prøve paa at handle, saa har vi dog i det mindste givet Møderikens Ledere et klart Indblik af, at vi herovre virkelig ønsker at bevare Forbindelsen med dem hjemme. Men vi giver næppe nogen Bispevald til at komme her, saalænge han først maa tænke paa, hvilket af de to danske Kirkesamfund han helst vil gæste; derfor maa vi fra begge Sider være enige om at sende Indbydelsen til ham, at han kan vide, at det er h e l e det danske Kirkefolk herovre, som vilde være glæde ved at se en dansk Bispot i det Kirke; saa kan han besøge de Steder, hvor de største eller fleste Menigheder findes, ligesom sig spillet af Kirkesamfundene de tilhører.

Mon vi ikke kan blive enige om et saadant Forsøg? Kan vi det ikke, gaar det os kun efter Fortjenste, om man hjemme taber Interessen for os, fordi vi kun kan give dem Indblik af, at vi i den Grad gaar højt til sin Side, saa vil det intet mere har at samles om.

Stal denne Sag absolut vente til et Aarsmøde? Kan Bestyrelsen ikke paa eget Initiativ forhandle med Bestyrelsen for d. for. A. om en fælles Anmodning, som efter at være fremlagt for og vedtaget af begge Aarsmødernes, kunde tilsendes Sjællands Bispot, for at Sagen kunde afgøres efter hans Betænkning. Saa havde vi her gjort, hvad vi kan, og med det samme vist os selv, at vi kan glemme Forsættelighederne for at enes om noget, som virkelig er en fælles Sag. M. Blichfeld.

En Oplysning.

I Anledning af Forespørgsel fra forstellig Side vedrørende Aarsagen til at tre af vore tidligere Elever for Tiden studerer Teologi ved en engelsk lutherisk Præstestole i Chicago, vil Facultetet fremlægge nogle Kendsgerninger som samme Sag vedrørende.

De to af disse Elever havde tilendbragt Studiet af de to første Klasser i vor forberedende Afdeling. De var dog en Del tilbage og havde langt fra tunnet bestaa Eksamen i alle de foreskrevne Fag. De manglede altsaa mindst to Aar endnu, inden de kunde paabegynde det teologiske Studium her ved Stolen. Der, hvor de er, studerer de begge Teologi.

Hvad den tredje angaar, da manglede han ganske vist kun eet Aar i den forberedende Afdeling; men da han endog havde nydt den Indrømmelse at maatte studere i sit Hjem til foregaaende (3die) Aar mod at tage Eksamen i det lærte her ved Stolen nu ved fjerde Stoleaars Begyndelse, kunde Facultetet aldeles ikke indlade sig paa at imøbetomme hans Dnste om Overpringelse af det sidste Aar i den forberedende Afdeling.

Saaledes naar altsaa Sagen. De paagældende har set Lejlighed til at gøre, hvad Amerikanerne kalder „a

short cut into the ministry“, og de har benyttet sig deraf.

Hvordan andre teologiske Stoler kan nøjes med saadan Forbanelse, indser vi ganske vist ikke, men vi mener, at det faar saadanne Stoler selv om. Det vedkommer ikke os.

Trinitatis teologiske Seminarium og Blair College i Decb. 1901.

P. Fac. V.

H. O. Frimodt Møller, Sekretar i Facultetet.

Om Uafeligheden og Muligheden af en ensartet Retsskrivning af det danske Sprog i Amerika.

(Fra „Dannevirke“).

For et Aars Tid eller to siden fremtom jeg med nogle Udtalelser her i Bladet om Uafeligheden af at faa indført en ensartet Retsskrivning for vort Modersmaal blandt danske Amerikanere — (man tillade mig at bruge Udtrykket „danske Amerikanere“ i den mest omfattende Betydning). Jeg havde og har endnu ondt ved at forlige mig med, at vi skal lægge uundværlige Hindringer i Vejen for den Del af vor Ungdom, der vil lære at skrive Dansk.

Naar vi har en Stridemaade i Bihelshistorien og en anden i Læsebogen og bruger dem begge som Mønstre fra Børnene at skrive efter; og naar hjer skiftende Læser eller Lærere har sin særlige Opfattelse af, hvorledes Ungdommen skal skrive Dansk, og naar Børnestolen har sin Retsskrivning, og Stolerne for voksne en anden eller hjer sin; saa kan vi ikke blive Glædelige over meget videre paa dette Omraade; men vi kan nok drive det dertil, at den opvoksede Ungdom ærgeligt opgiiver hjer Haab om at kunne komme til at skrive vort Modersmaal nogenlunde fejlfrit.

Hjemme i vort Fædreland er man nu, saa vidt jeg kan se, ved at falde i Ro ved en fornuftig Stridemaade af Ordene, i det man tillige synes at ville holde fast ved de store Forbogsstaver i Sjællandsnavneordene, medens man mere og mere giver Slip paa Flertalsformerne i Udfagnsordene. Den rige aandelige Udbildning i dette Aarhundrede har sæt en tilsvarende sproglig Udbildning med sig, og denne har voldt store Brydninger inden for de sproglige Former. Dette er godt og vel; men det er ogsaa godt at faa gjort en Ende paa Eksperimenterne, saa en rimelig og tidsvarende Sprogform kan sættes sig og blive hele Folkets Eje. Særlig i den vanskelige Stilling, som vort Modersmaal staar i herovre, er det sædnesangert for vor folelige Fremtid at vedblive med de nuværende Vildrede.

Jeg kan ikke andet end undres over, at haade „Dannevirke“, „Chicago Posten“ og flere andre dansk-amerikanske Blade vedblivende bruger de gotiske Typer. Man gør det for de ældres Skyld, det fatter jeg not. Men ser man ikke, at de gamle Folk, der siger, at de „har ikke lært Latin i deres Børndom“, (har ikke lært at læse, hvad der er trykt eller strebet med latinske Bogstaver) er de snart et svindende Mindretal, mens en talrigere Ungdom har taget Plads; og denne Ungdom er ikke vant til andet end de latinske Typer. Den gotiske Skrift er en Hindring for de unges Læsning af disse Blade; men det synes, som om Bladene's Udbydere ikke tager Hensyn til denne Ungdom, ikke gør Regning paa den som Læsere. Dg der tror jeg, de staar i Uveje for dem selv. Kan de ikke faa den unge Slægt til Læsere, saa kan de snart pakke sammen!

Men tilbage til Retsskrivningsspørgsmaalet.

Da jeg tidligere tog denne Sag frem, førte den til et Par hæftige Følelsesudbrud for og imod en bestemt Retsskrivning (den Rast-Petersens), at jeg fortrakket kraft Følelsens til mig. Naar jeg nu atter vil søle mig for, hvorledes man tænker om Sagen, saa heder jeg indstændig: lad de personlige Følelser være en privat Sag! Lad dem ikke forhindre en rolig Overvejelse af Spørgsmaalet.

Hvis vi endelig for alt i Verden vil have det hjer efter sit eget Hoved, saa er det ikke noget at skrive om, for det har vi jo allerede i en saadan Grad, at det maa kunne tilfredsstillende vildeste Anarkist. Men vil vi gøre et ærligt Arbejde for vort Modersmaal, er det os om at gøre, at vor Ungdom med Glæde skal lære det og bruge det ved Siden af Engelsk, saa maa vi faa af paa egne Dnster og Meninger for at enes om noget bestemt. Vi maa lægge vort Modersmaal til Rette i bestemt, let tilgængelige Former og ikke blive staaende i et Virvar af modsigende Regler. Dg er vi blevne enige om en bestemt Retsskrivning, da maa vi bærnæst udgive danske Stolebøger med den Retsskrivning og ingen anden.

At de unge siden i Litteraturen vil møde flere forskellige Former, det gør ikke noget, naar de selv er fastnede i

Brugen af en enkelt, og de ved, at den kan forsvares og er i det mindste saa god som nogen anden.

Jeg nærer et svagt Haab om, at det kan lade sig gøre at enes om en bestemt Retsskrivning for os danske Amerikanere. I det mindste inden for det Kirkesamfund, jeg tilhører, med dets Stoler, Blade o. s. v. Men hvorfor ikke over det hele, lige fra New York til San Francisco? Jeg haaber, at „Danferen“ og „Bloneren“, „Chicago Posten“ og „Nordlyset“ og alle de gode dansk-amerikanske Blade, som jeg har den Være at lende, vil samvirke med „Dannevirke“ og med mig i denne Sag. Dg det burde anses som en Selsølg, at Leberne af alle de dansk-amerikanske Stoler vil være villige til at faa af paa egne Spønstpunter, hvis det berbed er muligt at enes om noget fælles.

Stude det ikke være muligt? Vi danske Amerikanere maa dog en Gang til at virke sammen paa neutrale Omraader, om vi skal udrette noget, og hjer er en af vore vigtigste Opgaver, der har Betydning for baade Stolen, Kirken og Præsten.

Vi kan frembringe en ensartet Retsskrivning paa en af to Maader:

1) Enten tage den i Danmark befalede Retsskrivning til Følge i et og alt,

2) eller tage den til Følge i alt andet, men aflaste de store Forbogsstaver i Sjællandsnavneordene og Flertalsformerne i Udfagnsordene.

Om man vil bruge det danske eller det svenske aa til at betegne Aalbyen, synes mig temmelig ligegyldig, bare man enes om een af Delene. Dg om ikke jeg kan sige det samme over for de andre Punter, saa er jeg dog for min Del villig til at hjer mig for hvilken af Delene, det skal være, saa vidt jeg skal have med Undervisning eller med Udførelsen af Bøger paa dansk-amerikansk Forlag at gøre.

Her skal altsaa ikke lades noget nyt. Her er ikke noget særligt radikalt. Her er kun fremsat Dnsten om at enes paa et fornuftigt Grundlag.

Er jeg nu ene om at gaa med Dnster i den Retning? I saa Fald har jeg intet mere at gøre ved den end at skrive disse Linier. Er det derimod saadan, at mit Dnste mødes med andres i samme Retning, da vil jeg bede disse andre om at skrive til mig derom; og af de modtagne Udtalelser vil det være muligt at se, hvorvidt den svenske Enhed kan opnaas. Iaar vilde det være mig saare kært at modtage Udtalelser fra Leberne af Stoler og Blade, med Tilbælselse til at offentliggøre deres Udtalelser.

Bliver der i. Ets et Hundrede Mænd og Kvinder, der kan enes om en bestemt Retsskrivning, saa kan disse 100 vel ikke give Løse for andre og skal heller ikke begynde derpaa. Men de kan sige: den Vej gaar vi! Dg da vil disse følge.

Ikke for min egen Skyld, men for vort kirkelige og folkelige Arbejdes Skyld, og for den dansk-amerikanske Ungdoms Skyld heder jeg derfor: Stri til mig om denne Sag, hjer inden Midten af Februar 1902. Jeg skal da inden lade hjer fra mig gennem Bladene, hvis Velvilje jeg paa Forhaand har Grund til at stole paa.

Nogen offentlig Forhandling vil vist ikke paa nærværende Tid gavne Sagen, da den derved udsættes for at løse be ubi bare Misforstaaelser.

Kingsled, Iowa, den 11te December 1901.

Kristian Østergaard, Forfatter af „Nyhederne“, „Blot-huset“ m. m.

Paa „Danferen“s Vegne er jeg i det sjældne men des mere paafønde Tilfælde at være ganske enig med Pastor K. Østergaard — nemlig angaaende Uafeligheden og Muligheden —.

Jeg er endog enig med ham i, at vi herovre bør tage den i Danmark forordnede Retsskrivning til Følge, — dog med Afstaaelse af de store Forbogsstaver og Udfagnsordenes Flertalsformer.

Saa stærkt holder jeg paa den forordnede Retsskrivning — med den nysnævnte Undtagelse — at jeg i Pastor Østergaards Artikel har strøget alle de uheldige j'er. — Alle uheldige j'er er i „Danferen“ banlyste; vi kan kun anse dem for alle reaktionære Hjerblades og intontsetvende dansk-amerikanske Blades særlige Kælebrøn (med j). I vore Dage bør man utvivlsomt have Kælebrøn uden j, de j'er gør alting saa haardt.

men i at finde ind i det moderne danske Sprog's finere Udtryksveie. Bliver vi alle tidsmæssige i Retsskrivning, saaledes som „Danferen“ nu har været i nogle Aar, vil Ungdommen lettere kunne laves til at opfatte Ordene's Kob, og dermed baaes den bedste Vej for den inderlige Forstaaelse af Udtryktlene.

Det gælder derfor at bortkaste alt uundværligt Bogstav- og Stabelses-paaheeng, saa at Roden kan blive det albestemmende og fange Opmærksomheden.

Som yderligere Begrundelse for, at „de store Bogstaver“ i Sjællandsnavneordene samt Udfagnsordenes Flertalsformer bør aflastes, kan anføres, at vi herovre faa endog kommer et Strid forud for Hjemlandet. Der er nemlig ingen Sandlynlighed for, at den forordnede danske Retsskrivning ret længe vil kunne bevare „de store“ — og hvad Udfagnsordenes Flertalsformer angaar finder man dem allerede nu væsentlig aflastede, undtagen i højtidelige Stil og — i Læsebøger.

Den iøvrigt tun ringe Anledning jeg har haft til at undervise dansk-amerikanere i dansk Retsskrivning har jeg benyttet til at forringe deres Sprogveer med Måsfefølelse overfor „lille“ og „stort“. De fit nemlig Lov til at skrive alt „med smaat“. Dg det git selvfølgelig not saa godt.

Harald Jensen.

Den store Begivenhed.

Det tyvende Aarhundredes første Tiende-December er rundt om paa Jorden bleven imødeset med levende spændt Interesse.

Denne Dato stude som den afviede svenske Ingeniør og Opfinder Alfred Nobels Fødselsdag benyttes til Udbeleving af de store Præmier, hvortil Kennerne af hans Formue — opgjort til et Par og tredive Millioner Kroner — i Følge hans Testamente skulle bruges.

Man har været nødt til at fortolke, ja til en vis Grad endog at forandre disse Bestemmelser i Testamentet, som var mere abstraktidealistisk end juridisk og praktisk affattet. En Million git fra til nogle af Nobels Slægtninge for at hindre disse i at føre Proces. Store Summer ere anvendte og ville blive anvendte til Organisationen af det tolosale Arbejde med at bestyre Kapitalen og tage Bestemmelse om den aarlige Fordeling af Præmierne samt til at grundlægge — og senere opretholde — nye Institutioner med Biblioteker o. s. v. Stillede saavel til at fremme Videnskabelighed paa forskellige Omraader som til at samle Glans om disse Nobel-Institutioners Hjemsteder, Stockholm og Kristiania. Endda er der blevet Raad til at give dette Aars fem Præmier en Størrelse af over 150,000 Kr. hjer. Den ene af dem — den, over hvilken Stortinget raader — er iøvrigt uddelt i to Halvdele, hvilket stemmer med en af de Bestemmelser, man har tilladt sig at tage udenfor Testamentet. De fire svenske Præmier har man dog denne Gang villet uddøle som fire Helheder.

Det norske Storting har delt den saatalde Fødselspræmie (150,000 Kr.) mellem Schibyezieren Dunant og Frankmanden Frederic Passy, med 104,000 Francs til hjer. Dunants Navn var blevet, og det er i den Anledning atter og atter — ogsaa her i Bladet — blevet om denne gamle Løge, som utværlig og opofrende har virket saa meget i Retning af Humanitet ved Formindstelse af Krigen's Rødsler ved Genfer-Konventionen og hele den Vireksomhed, som er knyttet til „Det røde Kors“, et af de første og største Vidsnesbyrd om reel Tilnærmede til Broderligheds og Menneskelærlighedsens Idealer.

Professor Fr. Passy, Frankmand, er Præsident for „Societe pour l'arbitrage entre nations“ og har i det hele gjort sig kendt paa „Freds-kongressen“ samt ved andre Bestræbelser for at fremme formelig Voldgiftsretter som Midde til at undgaa Krig mellem Folkene.

De fire svenske Pristagere, der altsaa have faaet ca. 150,000 Kroner hjer, ere:

Emil Behring, Jakob Henrik van't Hoff, Vilh. Kofer Røntgen og Sully-Prudhomme.

Tyfteren Behring er født 1854, studerede Medicin i Berlin og tog 1878 Doktorgraden, tjente dernæst fornemlig som Militarlæge og kunde da med Vanskelighed forfatte sine videnskabelige Studier, indtil han 1889 som Assistent hos Koch, fit Blads det hygieiniske Institut i Berlin. Aaret efter ansattes han ved det nye Institut for Undersøggelse af smitsomme Sygdomme. Her vakte han i sitte Gengrad Opmærksomhed, blev 1893 titulær Professor og fit 1894 et Professorat i Halle. Særlig er han bleven udtæret paa Grund af sin